

Š. m. spalio 19 d. LR Švietimo ir mokslo ministerijoje įvyko **teisės specialistų poreikio šalyje tyrimo** pristatymas. Tyrimą, LR Švietimo ir mokslo ministerijos Studijų departamento užsakyму, atliko Darbo ir socialinių tyrimų instituto mokslo darbuotojai. Tyrimo tikslas buvo ištirti aukštąjį išsilavinimą (tiek universitetinį, tiek ir neuniversitetinį) turinčių teisės specialistų paklausą ir pasiūlą Lietuvos darbo rinkoje ir nustatyti, kaip darbdaviai vertina šalies aukštosiose mokyklose rengiamų specialistų profesinį pasirengimą.

Pirmajame tyrimo etape buvo atlikta neuniversitetinių ir universitetinių teisės studijų krypties specialistų pasiūlos ir paklausos analizė, antrajame tyrimo etape atliktos darbdavių ir teisės studijų krypties absolventų, baigusių studijas 2003 – 2006 m. šalies aukštosiose mokyklose, sociologinės apklausos. Iš viso tyrimo metu apklausti 466 darbdaviai/jų atstovai bei 564 teisės studijų krypties absolventai.

Pirmajame tyrimo etape atlikta analizė parodė, kad per 2003 – 2006 m. laikotarpį iš viso aukštosiose mokyklose parengti 11664 teisės studijų krypties absolventai, iš jų: neuniversitetinį teisinį išsilavinimą įgijo 2942 asmenys, universitetinį - 8722 asmenys. Kolegijų absolventai sudaro 25 proc., universitetų – 75 proc. per 2003 – 2006 m. laikotarpį parengtų teisės specialistų. Tiek darbo biržos, tiek aukštųjų mokyklų atliktų tyrimų duomenimis, dauguma 2003 – 2006 m. teisės neuniversitetinių ir universitetinių studijų laidų absolventų sėkmingai integruojasi šalies darbo rinkoje. Tą nemaža dalimi lemia ir per pastaruosius kelerius metus pastebimas teisės specialistų poreikio ir paklausos viešajame sektoriuje augimas (Seimo kanceliarijoje ir įstaigose, atskaitingose Seimui, per 2003 – 2006 m. laikotarpį dirbančių teisininkų skaičius padidėjo nuo 28 iki 145, Vyriausybės kanceliarijoje ir įstaigose, atskaitingose Vyriausybei – nuo 62 iki 142, ministerijose – nuo 141 darbuotojo iki 344 ir t. t.).

Darbdavių sociologinės apklausos rezultatai parodė aukštą teisės specialistų poreikį šalies darbo rinkoje. Tyrimo duomenimis, didžiajai daliai darbdavių (69,2 proc.) teisės specialistai yra reikalingi dabar arba bus reikalingi ateityje. 79,8 proc. respondentų labiausiai reikalingi universitetų magistras, kas antram darbdaviui – absolventas, turintis universitetinį teisės bakalauro kvalifikacinį laipsnį. Daugiau nei dešimtadalis (14,7 proc.) apklausoje dalyvavusių darbdavių akcentavo kolegijų absolventų poreikį.

Tyrimo duomenimis, 79,2 proc. darbdavių yra patenkinti universitetinį išsilavinimą įgijusių, jų įmonėse/įstaigose dirbančių, specialistų profesiniu pasirengimu. Kolegijų absolventų profesiniu pasirengimu patenkinti darbdaviai sudarė 19,3 proc. apklaustųjų. Apklausų duomenimis, labiausiai universitetų absolventams nepakanka praktinių įgūdžių (nurodė 78,9 proc. darbdavių), tuo tarpu kolegijų absolventams – teorinių profesijos žinių (73,3 proc.) ir bendrųjų bei specialiųjų kompetencijų (nurodė atitinkamai 72,7 proc. ir 71,5 proc. respondentų).

Tyrimo duomenimis, su aukštosiomis mokyklomis ryšius palaiko ir bendradarbiauja kiek daugiau nei pusė (51,1 proc.) apklausoje dalyvavusių darbdavių. Dažniausiai darbdavių nurodyti bendradarbiavimo su aukštosiomis mokyklomis būdai – studentų priėmimas į praktiką įmonėse bei darbdavių dalyvavimas įvairiuose aukštųjų mokyklų organizuojamuose renginiuose. Siekiant didinti bendradarbiavimą tarp darbdavių ir aukštųjų mokyklų, darbdavių nuomone, tikslinga numatyti finansines paskatas darbdaviams, priimantiems į praktiką teisės studentus (nurodė 63,3 proc. respondentų) ir sudaryti darbdaviams galimybes informuoti LR Švietimo ir mokslo ministeriją apie naujų specialistų poreikį jų įmonėse (53,8 proc.).

Absolventų sociologinės apklausos rezultatai parodė, kad didžioji dalis teisės studijų krypties 2003 – 2006 m. absolventų teisės studijas pasirinko dėl viliojančios teisininko karjeros galimybių (56,2 proc.) bei ateities perspektyvų (50,7 proc.). Aukštosios mokyklos pasirinkimą labiausiai lėmė teigiamas aukštosios mokyklos įvaizdis (60,6 proc.) ir gera studijų kokybė (39,2 proc.).

Tyrimo duomenimis, tiek universitetinių, tiek ir neuniversitetinių studijų absolventų įsidarbinimo rodikliai yra aukšti – tyrimo metu dirbo 93,7 proc. universitetų absolventų ir 80,6 proc. kolegijų absolventų (bendras vidurkis – 90,8 proc.). 71,8 proc. visų tyrime dalyvavusių absolventų dirbo pagal įgytą teisininko kvalifikaciją. Didesnė dalis universitetų absolventų dirbo pagal įgytą kvalifikaciją nei kolegijų absolventų (atitinkamai 79,1 proc. ir 44 proc.). Apklausoje duomenimis, 69,5 proc. respondentų įsidarbino savo jėgomis (pagal darbo skelbimus, viešuosius konkursus ir t.t.). Penktadaliui teisės studijų krypties absolventų (21,9 proc.) įsidarbinti padėjo draugai, pažįstami, giminės, kolegos.

Didžioji dalis respondentų nurodė, kad jiems studijų metu įgyto pasirengimo darbinei veiklai pakanka (pakanka – 44,6 proc. ir daugiau pakanka negu nepakanka 31,4 proc.). Tyrimo duomenimis, labiausiai profesinėje veikloje teisės studijų krypties absolventai stokoja praktinių įgūdžių ir specialiųjų kompetencijų (nurodė atitinkamai 87,0 proc. ir 35,6 proc. absolventų). Universitetinių teisės studijų krypties absolventai iš teorinių profesinių žinių labiausiai pasigedo finansinių ir teisinių žinių, tuo tarpu kolegijų absolventai – užsienio kalbų ir teisinių žinių.

Absolventų nuomone, siekiant didinti teisės studijų krypties specialistų profesinį pasirengimą ir įsidarbinimą, tikslinga didesnę dėmesį skirti praktikų organizavimui studijų metu (nurodė 52,0 proc. respondentų) ir studijų turinį labiau derinti su darbdavių reikalavimais (48,6 proc.).

P.S. Smulkesnės informacijos teirautis Profesinių studijų skyriuje tel. (8~5) 2190124 pas G.Trinkūniene.